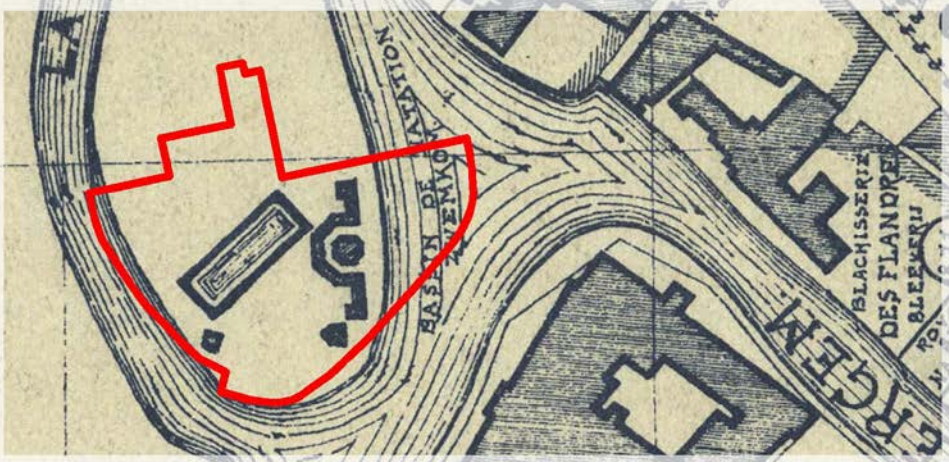
STADSARCHEOLOGIE GENT

Archeologienota met beperkte samenstelling

projectcode 2018A285

Gent; Malem - Landingsplein

Verantwoordelijke uitgever: Stad Gent – De Zwarte Doos – Stadsarcheologie Gent
Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge, stadsarcheologie@stad.gent, tel. 09 266 57 60 - fax 09 266 57 87

Inhoudstafel

Deel 1: Privacyfiche bureau-onderzoek

Deel 2: Verslag van resultaten bureau-onderzoek

2.1 Colofon

2.2 Samenvatting

2.3 Beschrijvend deel

- 2.3.1 Administratieve gegevens / technische fiche
- 2.3.2 Juridische context
- 2.3.3 Onderzoekskader
- 2.3.4 Ruimtelijke situering
- 2.3.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief
- 2.3.6 Archeologisch potentieel
  - 2.3.6.1 Methode en onderzoeksvragen
  - 2.3.6.2 Fysisch geografische situatie
  - 2.3.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen
  - 2.3.6.4 Archeologische indicatoren
  - 2.3.6.5 Verstoringshistoriek
- 2.3.7 Verantwoording nota met beperkte samenstelling met doorslaggevend aspect
- 2.3.8 Datering en interpretatie van onderzochte gebied
- 2.3.9 Gemotiveerde verwachting
- 2.3.10 Gemotiveerd advies voor maatregelen

2.4 Relevante bibliografie

2.5 Bijlagen

- 2.5.1 Plannenlijst
- 2.5.2 Fotolijst

Deel 3: Programma van maatregelen

3.1 Gemotiveerd advies voor maatregelen

3.2 Programma van maatregelen

Deel 2: Verslag van resultaten bureau-onderzoek

2.1 Colofon

Titel: Gent; Malem - Landingsplein

Auteurs: Gunter Stoops

Projectnummer: 2018A285

Opdrachtgever: Stad Gent

Projectleiding: Stadsarcheologie Gent

Erkend archeoloog: Gunter Stoops, OE/ERK/Archeoloog/2015/00013

Datum: 30 januari 2018

Wettelijk depotnummer: D/2018/0341/5

Stad Gent – De Zwarte Doos – Stadsarcheologie
Dulle-Grietlaan 12
9050 Gentbrugge
09/2665760
stadsarcheologie@stad.gent

2.2 Samenvatting

Voor de opmaak van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor de inrichting Malem – Landingsplein met speelzones, sportkooi en groenaanplant, dient een archeologienota opgemaakt te worden.

De nieuwe aanleg behelst het opbreken van de bestaande verharding (820 m²) aan de kop van de Politieke-Gevangenenlaan; het huidige Landingspleinriolering. Dit uitbreken gaat slechts tot de funderingen, wel zal men voor de nutsleidingen plaatselijk tot op 1 m graven. De huidige grasvelden die de zuidelijke kop vormen van de landtong worden met kleine ingrepen tot een aantrekkelijke recreatiezone ingericht. Voor twee speelzones en een streetworkout wordt er 30 cm afgegraven over in totaal een oppervlakte van ca. 575 m². Deze grond wordt gebruikt om aan de oostelijke kant een speelheuvel te maken. Ook voor de sportkooi zal men 50 cm afgraven over een oppervlakte van 365 m².
Dit terrein bevindt zich binnen een oude Leiemeander, een smalle landtong, die op de historische kaarten soms als akkerland en soms als meersgebied aangegeven staat. Op de plek van dit projectgebied bevond zich tussen 1838 en 1962 een openluchtzwembad met infrastructuur en de hele oostelijke zone is in recente tijd gewonnen op de Leie. Op deze manier kan aangetoond worden dat potentieel archeologisch erfgoed al grotendeels vernield is of voor het oostelijk deel zelfs onbestaand. Een archeologisch onderzoek op de betrokken werkzone in kwestie zal niet leiden tot kenniswinst.

Voor de inrichtingswerken Malem - Landingsplein werd dan ook geopteerd om een nota op te maken met een beperkte samenstelling. Deze beslissing werd genomen na een duidelijk afwegen van de mogelijke erfgoedwaarde. Alle gegevens werden ruimtelijk en inhoudelijk met elkaar geconfronteerd en ook in relatie tot de geplande werken afgewogen. Het resultaat hiervan is de keuze voor een archeologienota met beperkte samenstelling.

De drie vooropgestelde criteria werden duidelijk afgewogen:

1° er is geen archeologisch erfgoed (meer) aanwezig
2° de werken waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd, hebben geen impact op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed
3° een archeologisch onderzoek op de betrokken terreinen in kwestie zal niet leiden tot kenniswinst.

Na afweging van alle gekende gegevens zoals onderzocht onder het punt 2.3.6 Archeologisch potentieel kunnen we argumenteren dat eventueel aanwezig erfgoed al over de hele oppervlakte deels verstoord is door de bestaande riolering en leidingen maar vooral dat archeologisch onderzoek op deze plek en voor deze werken geen archeologische kenniswinst zouden opbrengen die de inspanningen verantwoord.

- Geen archeologisch erfgoed aanwezig:

Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat de oostelijke zone (percelen 685/4, 685/5) bestaat uit in de late 20ste eeuw op de Leie gewonnen land. Op het overige stuk bevond zich reeds in 1838 een openluchtzwembad waarvan de accommodatie doorheen de tijd verbouwd, verlegd en aangepast werd, hierdoor werd de bodem verstoord. Het oudere historische kaartmateriaal duidt de zone de ene keer als meersgebied, de andere keer als akkerland. Niets van de gekende gegevens wijst op de aanwezigheid van een eventuele archeologische vindplaats.

- Geen impact op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed:

De voorziene ingrepen beperken zich tot het uitbreken van de bestaande verharding ter hoogte van het huidige Landingsplein en het plaatselijk afgraven van de bovenlaag (30 cm en voor de sportkooi 50 cm) in de zone van voormalig zwembad en accommodatie. Deze werken hebben geen noemenswaardige impact op eventueel aanwezig erfgoed.

- Geen kenniswinst:

Zeker kan gesteld worden dat door de reeds bestaande verstoringen van zwembad en accommodatie en door de aard en beperkte zone van de werken een archeologisch onderzoek GEEN kenniswinst zou opleveren die in verhouding staat tot de inspanning.

2.3 Beschrijvend deel

2.3.1 Administratieve gegevens / technische fiche

Projectcode:	2018A285
Locatie:	Oost-Vlaanderen, Gent, Malem - Landingsplein
Kadaster Afdeling Sectie Percelen:	Afdeling 16, Sectie K, nrs. 685H8, 685/04, 685/05, 685G8, 685L8, 685K8 en openbaar domein
Kadasterplan:	Zie plan 1
Topografische kaart:	Zie plan 3
Bounding Box:	(102855, 193713); (102985, 193713); (102855, 193598); (102985, 193598)
Onderdeel Archeologische zone:	Nee
Grootte percelen:	/
Grootte projectgebied:	7897 m²
Reden van de ingreep:	Inrichting groen en recreatie
Betrokken actoren en specialisten:	Peter Steurbaut (historisch kaartmateriaal)

2.3.2 Juridische context

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, van een publiekrechterlijke aanvrager, voor werken BUITEN de Gentse vastgestelde archeologische zone. Volgens het gewestplan 'Gentse en Kanaalzone' ligt het project in een zone voor recreatie. Het betreft hier dus een zone waarbij de totale oppervlakte van de percelen 3000 m² of meer beslaat en de ingreep minimaal 1000 m².

De oppervlakte van het totale plangebied Malem - Landingsplein, bedraagt 7897 m ², de som van de ingrepen bedraagt meer dan 1000 m².

Vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

2.3.3 Onderzoekskader

Aanleiding van dit bureau-onderzoek vormt de inrichting van een groenzone met recreatie aan Malem - Landingsplein. Met dit bureau-onderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid. Finaal formuleert het archeologische vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Het projectgebied wordt gekenmerkt door zijn ligging in het westen van Gent. Het project ligt ten zuiden van de woonwijk Malem op het einde van een landtong binnen een Leiemeander. De plek was tussen 1838 en 1962 ingericht als openluchtzwembad met accommodatie errond.

2.3.4 Ruimtelijke situering

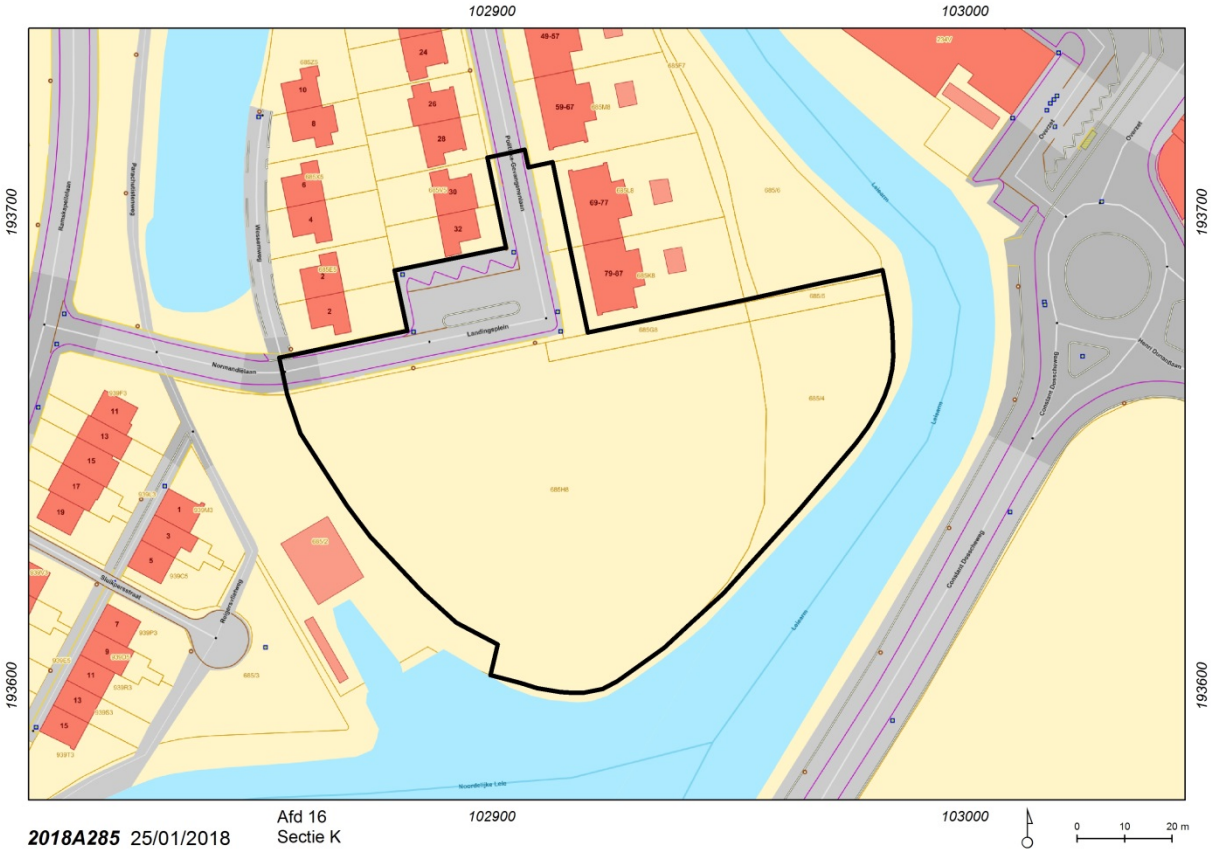
De projectzone Malem - Landingsplein (kad. Afdeling 16, Sectie K, nrs. 685H8, 685/04, 685/05, 685G8, 685L8, 685K8 en openbaar domein) situeert zich ten westen van het historische centrum van Gent binnen een oude Leiemeander. Het project ligt ten zuiden van de woonwijk Malem (vastgesteld bouwkundig erfgoed; sociale woningbouw) op het einde van een landtong binnen een Leiemeander.
(https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/127177)
De plek was tussen 1838 en 1962 ingericht als openluchtzwembad met accommodatie errond.

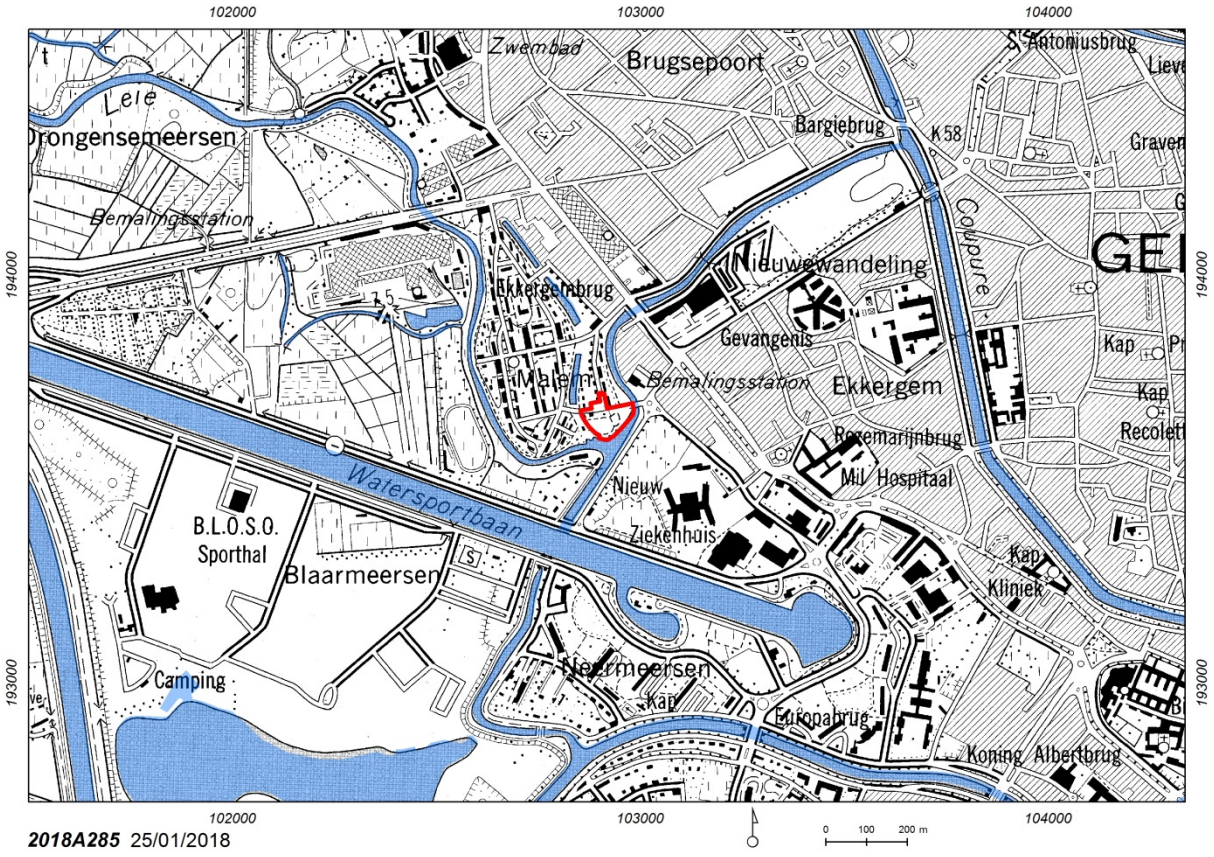

Foto 1: Situering projectzone op de orthofoto van 2015 (Eurosense Belfotop & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Plan 1: Situering projectgebied op het hedendaags kadaster (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Plan 2: Situering projectgebied op de GRB basiskaart (AGIV GRB Basiskaart & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

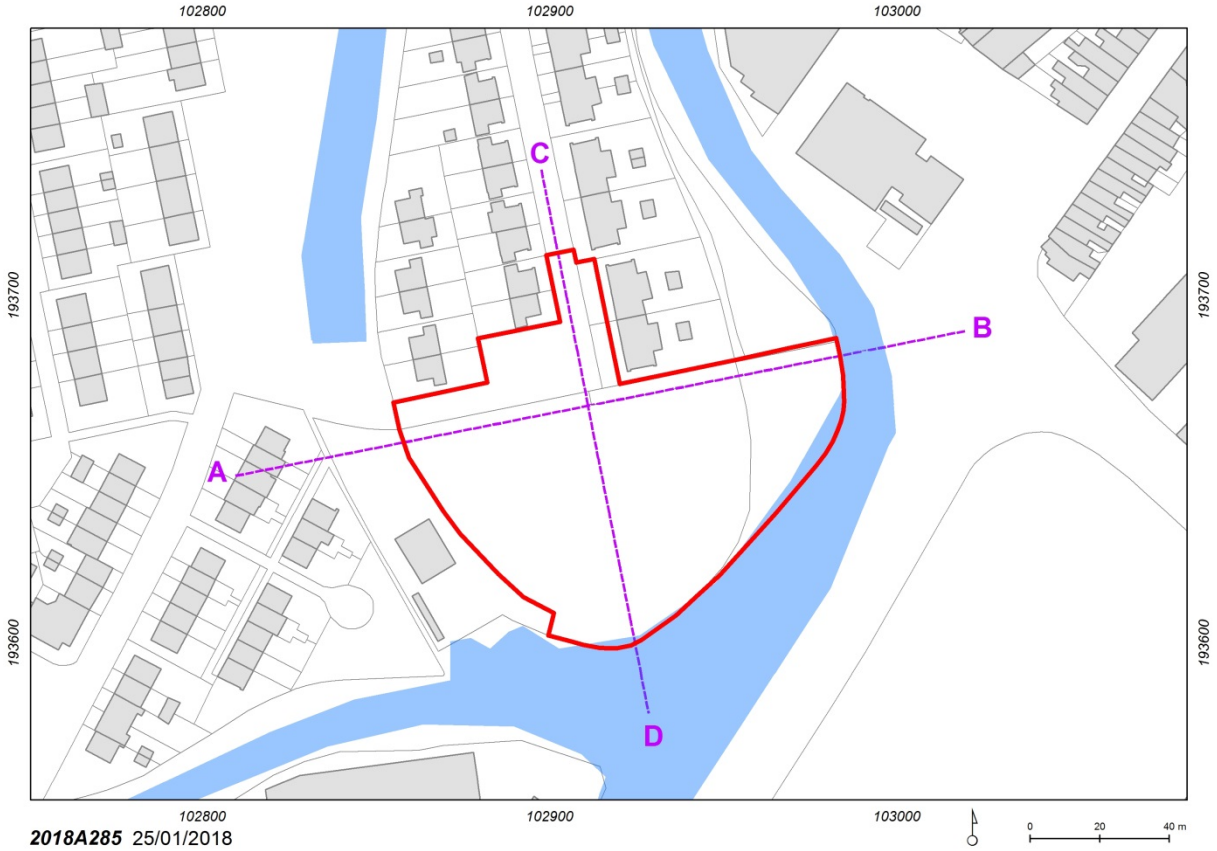

Plan 3: Situering projectgebied op de Topografische kaart 1981 (NGI en AGIV)

2.3.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

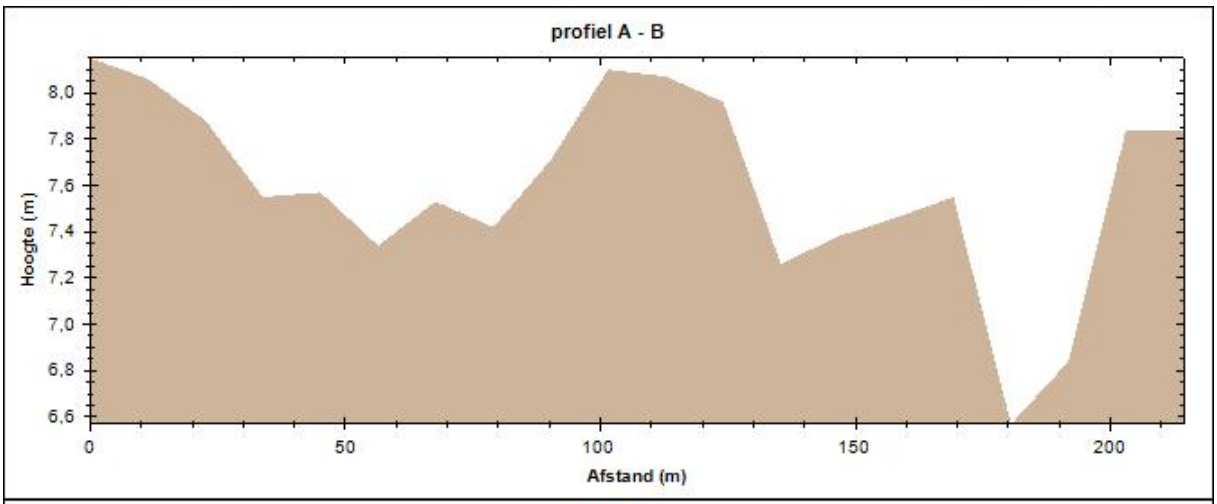
De aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning omvat de inrichting van een groenzone, ten zuiden van de woonwijk Malem, op het uiteinde van de landstong. In totaliteit beslaat het projectgebied 7897 m² .De geplande verstoringen in de ondergrond zijn de volgende:

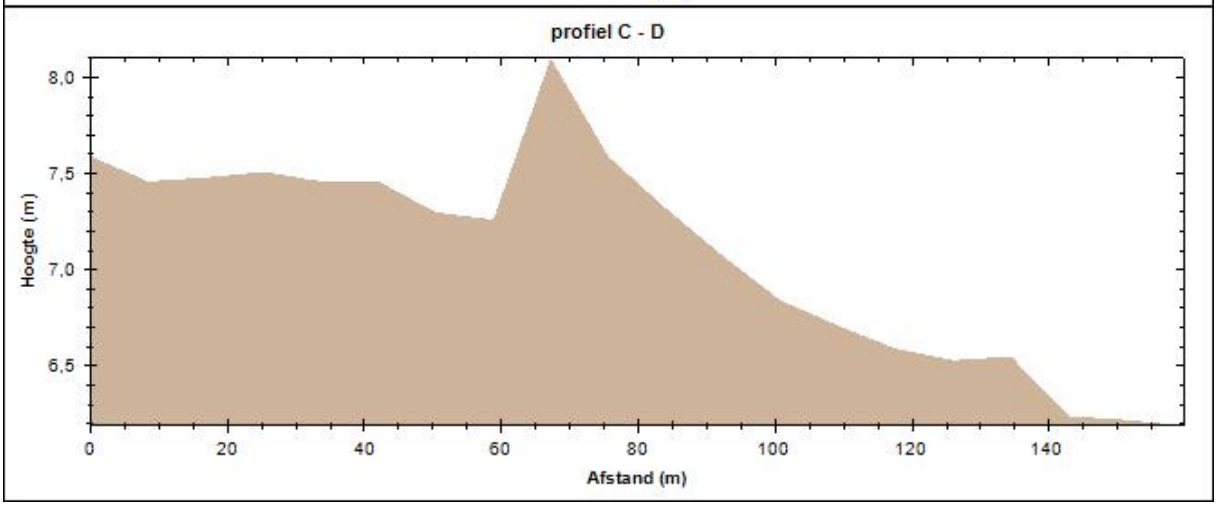
- Uitbraak bovenbouw wegenis + fundering, van het huidige Landingsplein (820 m²)
- Aanleg enkele nutsleidingen en riolering ter hoogte van het huidige Landingsplein, plaatselijk tot ca. 1m diep
- 30 cm afgraven over een oppervlakte 375 m² (215 m² + 160 m²) voor aanleg speelzone
- 50 cm afgraven over een oppervlakte van 365 m² voor de realisatie van een sportkooi
- Ophoging, grondheuvels, ca. 290 m²

Normandiëlaan
Gevangenenlaan
Leie - Gevangenenlaan
B
A
A'
B'
asfalteren stelplaats
verwijderen verharding parking
lokaal ontgraving in funtie v
ca. 15
opp.ca 820m2
ontgraving ca. 0,75m
opp.ca 15m2
7.99
8.01
7.72
7.79
8.02
7.69
7.57
fietspad gazon
Zandzone
speelzone 0-6 jaar
ontgraving ca. 0,3m
opp.ca 215m2
speelzone 6-12 jaar
ontgraving ca. 0,3m
opp.ca 160m2
ophoging gem. 1,5m
(max. 3m)
opp.ca 145m2
ontgraving ca. 0,5m
opp.ca 365m2
sportkooi
+1,20m
+1,50m
+1,00m
+ 1,00m
schuilhut
gazon
evenwichtsbalk
ophoging gem. 1,0m
(max. 1,5m)
opp.ca 70m2
sluippaadje door struiken
kruipbuis
ophoging gem. 1,0m
(max. 1,5m)
opp.ca 75m2
pad
picknickbank
+1,20m
Brug
Te verplanten landschap
6.97
7.70
7.50
7.08
7.33
7.27
7.14
7.37
7.34
7.32
7.35
7.24
7.33
6.45
7.17
7.20
7.96
7.92
7.91
7.93
8.47
8.52
8.62
8.65
8.54
8.61
8.52
8.48
8.43
Toilet
Honden toilet
Kabouterhuisje
Kabouterhuisje
Kabouterhuisje

2018A285 25/01/2018

Plan 5: profiellijnen door het projectgebied op het hedendaags kadaster en hoogteprofielen in T.A.W. (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

2.3.6 Archeologisch potentieel

2.3.6.1 Methode en onderzoeksvragen

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek. Telkens werden de relevante bronnen weerhouden en opgenomen.

Hierbij werden een aantal onderzoeksvragen opgelijst betreffende de projectlocatie:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Welke gebruiksevolutie kende het terrein en wat was de impact ervan op eventuele archeologische sites?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is het nodig andere vormen van vooronderzoek in te schakelen om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden?

2.3.6.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Het projectgebied Malem - Landingsplein wordt gekenmerkt door een oude Leie-arm, en een 20ste-eeuwse woonwijk, hierdoor heeft het bureau-onderzoek zich toegespitst op de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied. Daarvoor wordt bijzondere aandacht besteed aan de relevante ecologische en aardkundige gegevens en bronnen. Telkens werden de relevante bronnen weerhouden en opgenomen.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

1. Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
2. Quartair geologische kaart van Vlaanderen
3. Bodemkaart
4. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
5. Hydrografische kaart van Vlaanderen
6. Bodemerosiekaart
7. Bodemgebruikskaart

2.3.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd evenals diverse wetenschappelijke literatuur; bestaande uit voornamelijk door Stadsarcheologie Gent opgebouwde en bestudeerde archeologische ensembles en bewaard in De Zwarte Doos. Dit werd aangevuld met het raadplegen van de Inventaris Onroerend Erfgoed (erfgoedobjecten), de Inventaris van de beschermde archeologische sites en de Inventaris van de beschermde monumenten, landschappen en stadsgezichten; evenals de Inventaris van de walsites (de door Stadsarcheologie Gent opgemaakte en bijgehouden inventaris van alle op cartografie voorkomende sites met walgracht op grondgebied Gent). Telkens werden de relevante bronnen weerhouden en opgenomen.

2.3.6.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën waaronder ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Omdat het projectgebied zich situeert langsheen een oude Leie-arm, werden bronnen nagekeken om aldus een inzicht te krijgen in de geschiedenis van het landgebruik van deze site. Daarbij werd aandacht besteed aan het onderzoek van archieven en eventueel eerder uitgevoerd onderzoek naar de historische bebouwing of landschapsgebruik. Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd. Telkens werden de relevante bronnen weerhouden en opgenomen.

Panorama op Gent, 1534
Kaart van Jacob van Deventer, midden 16de eeuw
Kaart van Braun en Hogenberg, 1572
Kaart van Horenbault, 1619
Kaart van Hondius, 1641
Kaart van Ferraris, 1771-1777
Kaart van G. Goethals, 1796
Atlas der Buurtwegen, 1843-1845
Primitief kadaster, ca. 1830
Popp Kadasterkaarten, 1842-1879
Kaart van P. en L. Gérard (1855)
Kaart van Gevaert en Van Impe (1878)
Plattegrond van Gent door Compijn & Soenen (1912)
Luchtfoto, 2015

2.3.6.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken, kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kunnen verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten. Om een correcte inschatting hiervan te maken werd gebruik gemaakt van volgende bronnen:

Kadasterkaart
topografische kaart (1981)

orthogonale luchtfoto
ontwerpplannen

Telkens werden de relevante bronnen weerhouden en opgenomen.

2.3.7 Verantwoording nota met beperkte samenstelling met doorslaggevend aspect

Voor het project Malem - Landingsplein werd geopteerd om een nota op te maken met een beperkte samenstelling. Deze beslissing werd genomen na een duidelijk afwegen van de mogelijke erfgoedwaarde. Alle gegevens werden ruimtelijk en inhoudelijk met elkaar geconfronteerd en ook in relatie tot de geplande werken afgewogen. Het resultaat hiervan is de keuze voor een archeologienota met beperkte samenstelling.

De drie vooropgestelde criteria werden duidelijk afgewogen:

1° geen archeologisch erfgoed (meer) aanwezig
2° de werken waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd, hebben geen impact op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed
3° een archeologisch onderzoek op de betrokken terreinen in kwestie zal nooit leiden tot kenniswinst

Na afweging van alle gekende gegevens zoals onderzocht onder het punt 2.3.6 Archeologisch potentieel kunnen we argumenteren dat in dit geval het derde criterium, "geen kenniswinst" aangehaald kan worden en er ook argumenten zijn om "geen erfgoed meer aanwezig" en "geen impact" in te roepen.

- Geen archeologisch erfgoed aanwezig:

Zowel uit de bodemkundige data, het historisch kaartmateriaal, de gekende sites via inventarissen en de huidige verstoringsgraad, kan geconcludeerd worden dat er GEEN archeologisch potentieel aanwezig is. Niets van de gekende gegevens wijst op de aanwezigheid van een eventuele archeologische vindplaats. Een deel van de zone werd in de 20ste eeuw gewonnen op de Leie en een 19de eeuws openluchtzwembad met accommodatie verstoorde de centrale zone.

- Geen impact op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed:

De voorziene ingrepen vinden plaats in de bovenlaag en dan nog in zones die deels al bewijsbaar verstoord zijn door het voormalige openluchtzwembad met accommodatie. NIETS wijst op verstoring van archeologisch erfgoed.

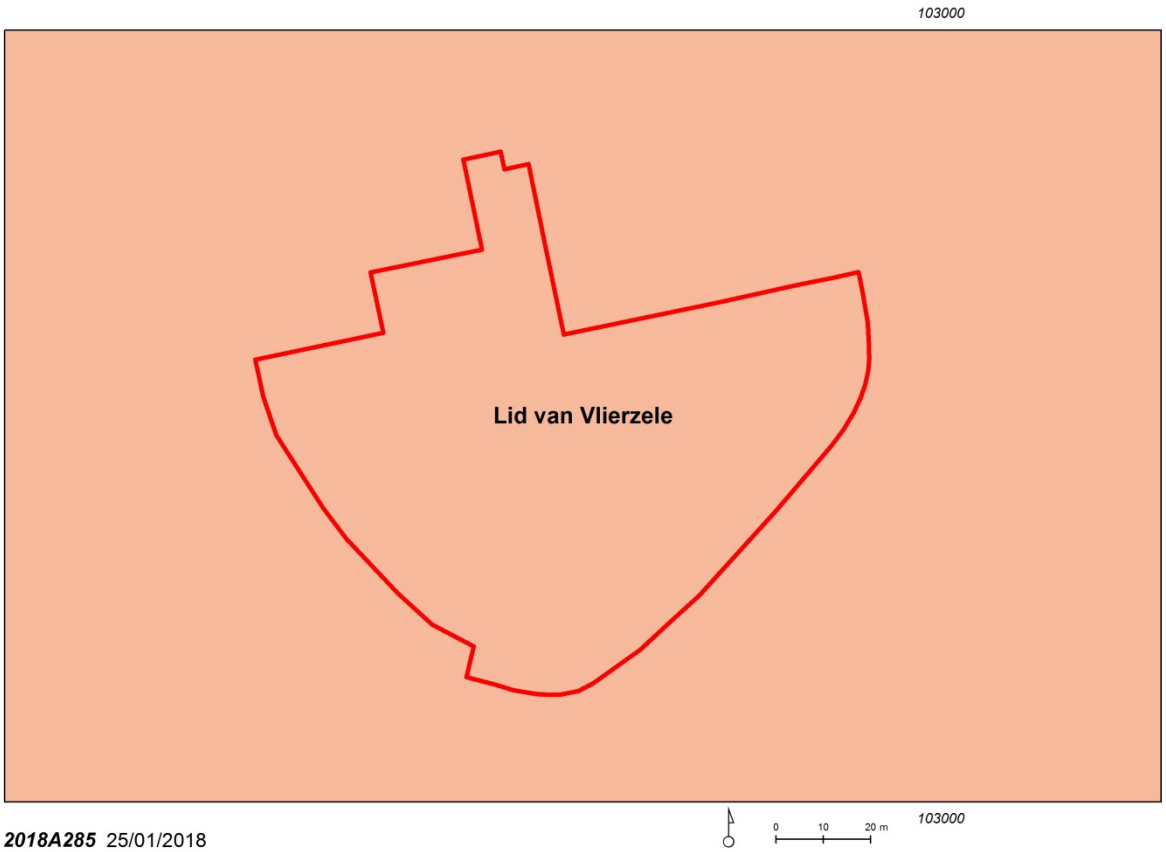
- Geen kenniswinst:

Aansluitend op voorgaande punten is duidelijk dat de voorziene ingreep, de afwezigheid van eventueel archeologisch erfgoed en de verstoringsgraad er zonder twijfel toe leidt dat een archeologisch onderzoek voorafgaand aan de vooropgestelde ingrepen GEEN kenniswinst zou opleveren.

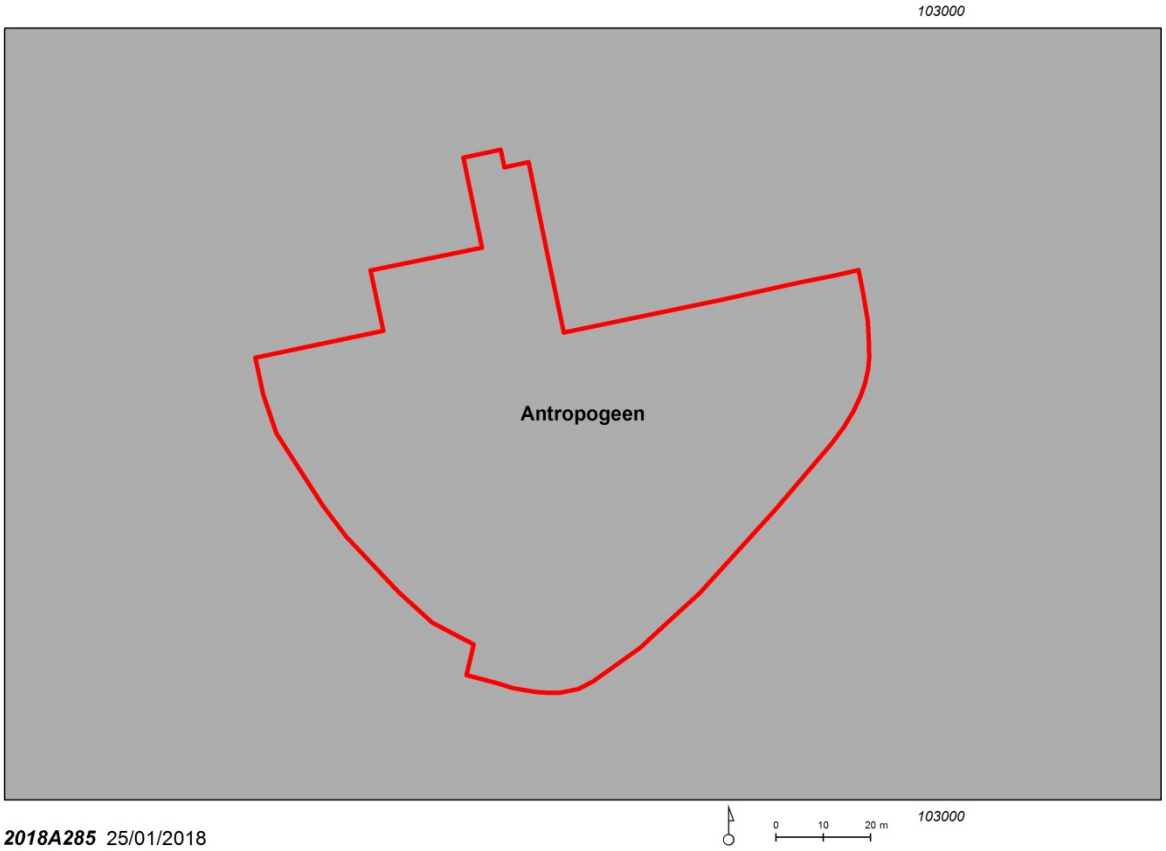
2.3.8 Datering en interpretatie van onderzochte gebied

Het projectgebied bevindt zich aan de zuidpunt van een landtong omschreven door een Leiemeander. Deze landtong is herkenbaar op het historisch kaartmateriaal, maar was vroeger smaller. In de 20 ste eeuw werd er zowel in zuidelijke als in oostelijke richting land gewonnen op de rivier. Deze landtong ligt tussen de 7 en de 8 m T.A.W. en staat op Ferraris (1775) aangegeven als landbouwgrond. Op de kaart van Van der Maelen (1856) wordt dit als meersgebied ingetekend. De eerste historische bebouwing die op de kaarten verschijnt is het eerste zwembad van Gent (1838); *zwembad Dossche*, vernoemd naar de

toenmalige eigenaar. Stad Gent nam in 1912 het beheer van het openluchtzwembad over, in 1962 werd het afgebroken. De accommodatie met kleedhokjes werd gedurende het in functie zijn van het zwembad verbouwd en verplaatst. Vanaf 1950 werd op de landtong en op het ten westen gelegen eiland een sociale woonwijk gebouwd volgens het tuinwijkprincipe.

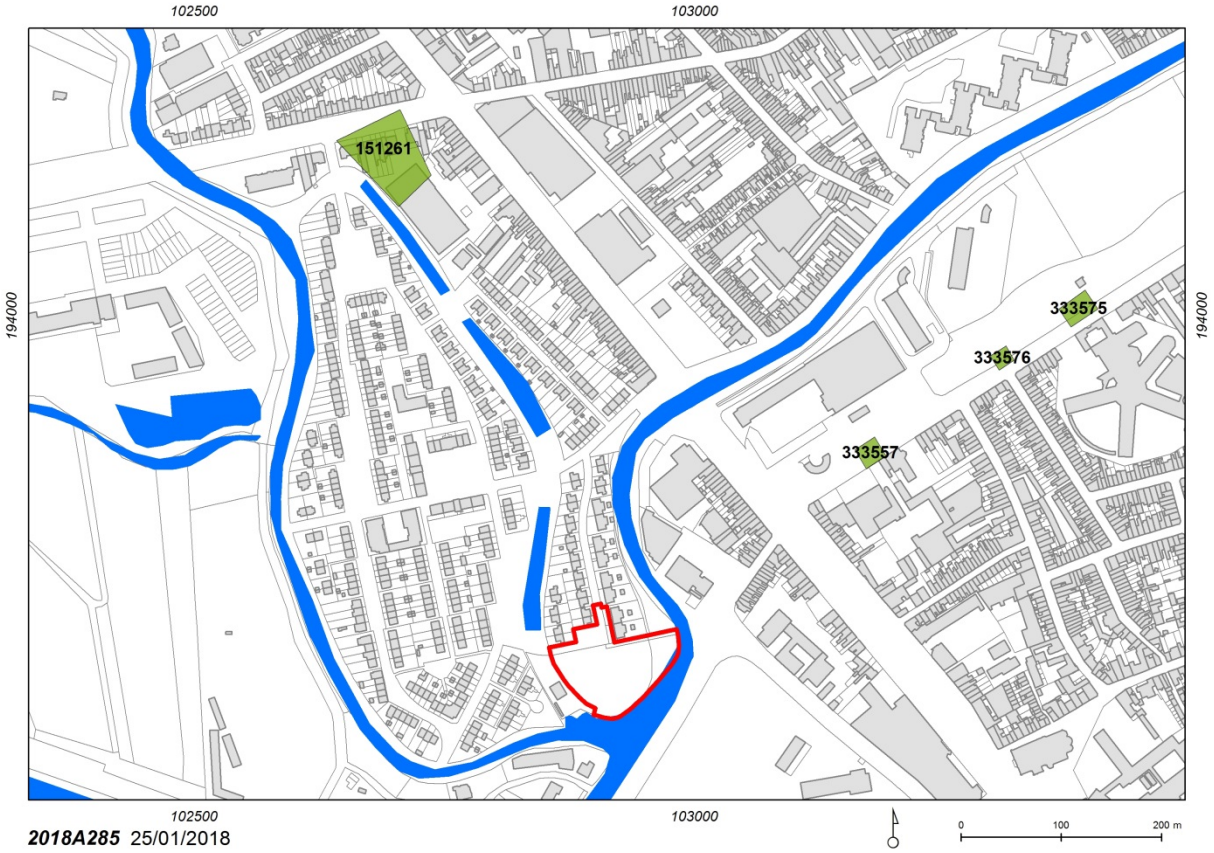

Plan 6: De projectzone aangeduid op de Tertiaire geologische kaart (MVG dep EWBL afd. natuurlijke rijkdommen & energie)

Plan 7: De projectzone is voornamelijk ingekleurd als Antropogeen (door ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd bodemprofiel) (AGIV)

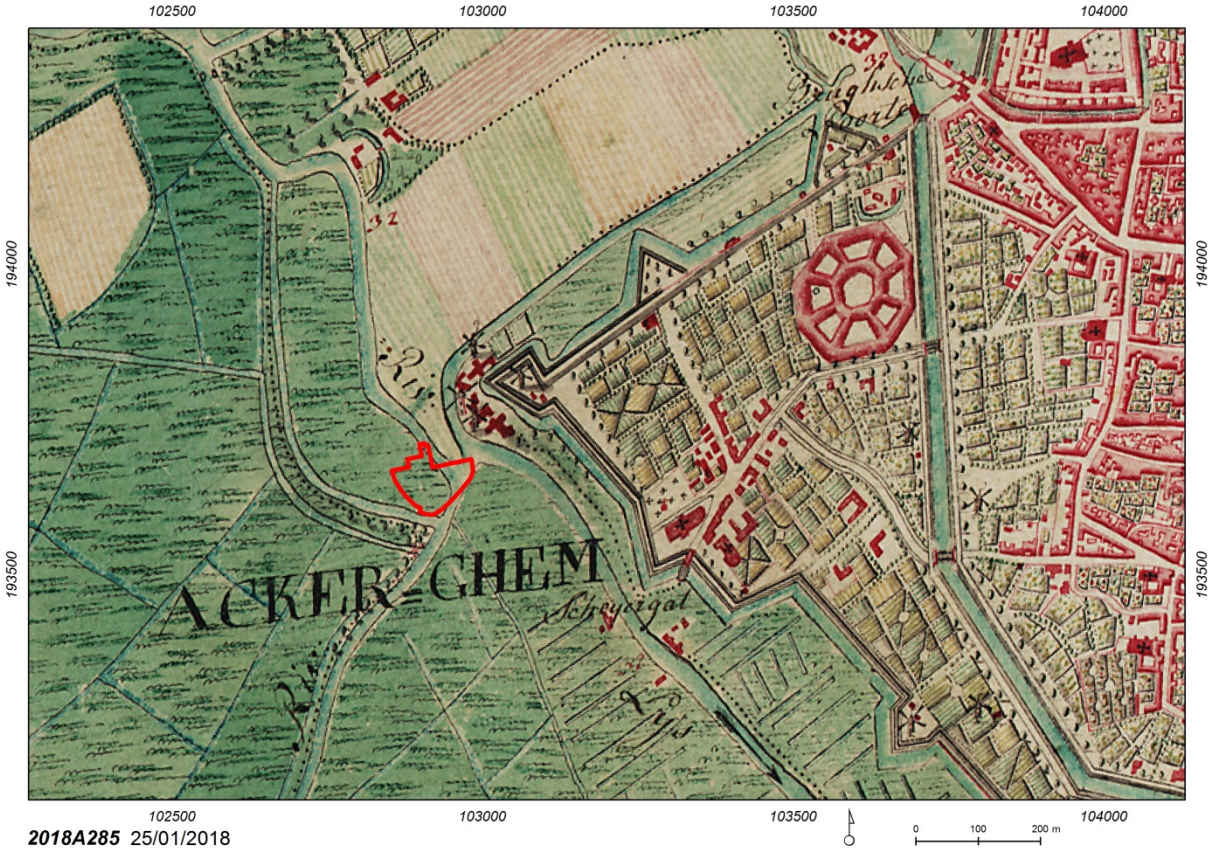
De CAI maakt melding van locatie 151261, een site met walgracht, aangegeven op de kaart van Horenbault (1619) en locaties 333575, 333576 en 333557, alle drie mogelijk restanten van een laatmiddeleeuwse stadsmuur, maar al deze plekken bevinden zich aan de andere Leieoever en maken deel uit van een andere context.

Plan 8: De op de CAI aangeduide archeologische relicten (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Plan 9: Projectie van de projectzone op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (AGIV)

2018A285 25/01/2018

Plan 10: Detail uit de Kaart van Ferraris (1771-1778), Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik, met aanduiding van de zone (Koninklijke Bibliotheek van België)

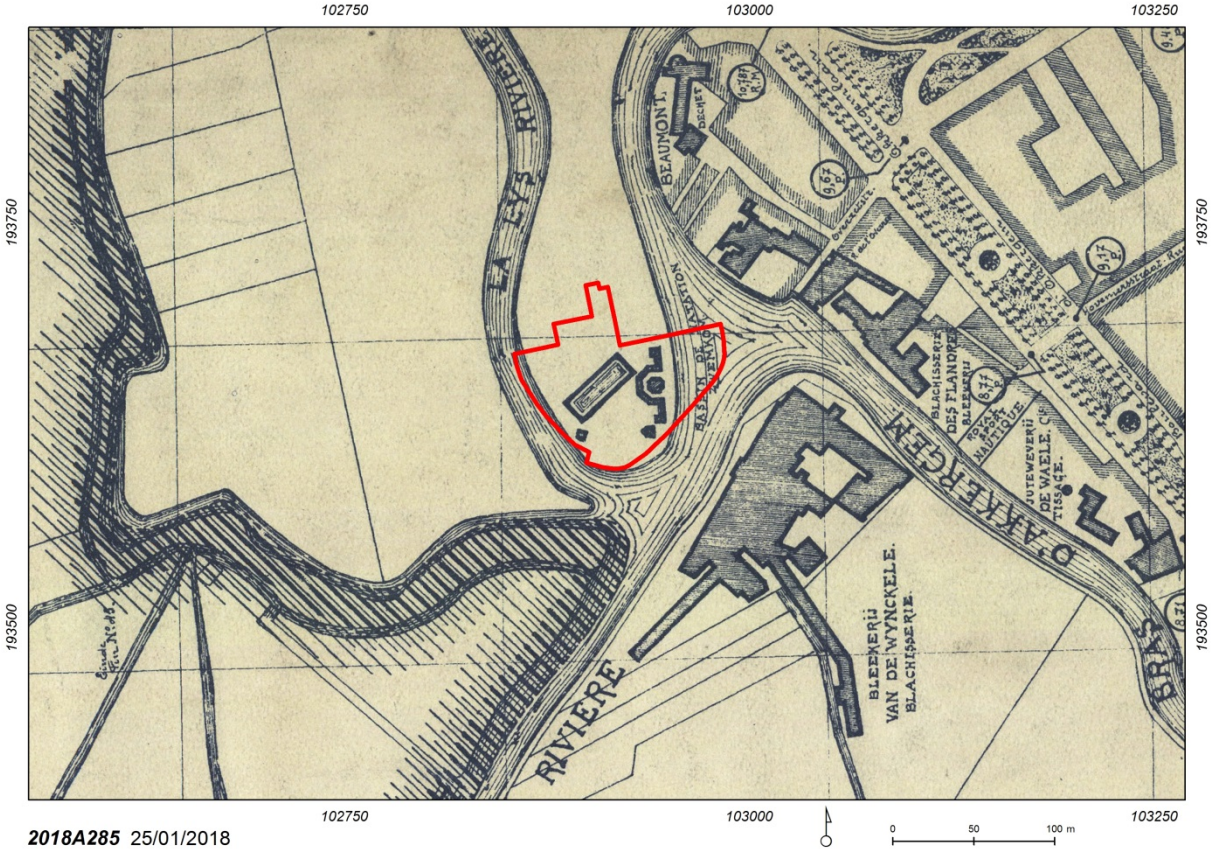

2018A285 25/01/2018

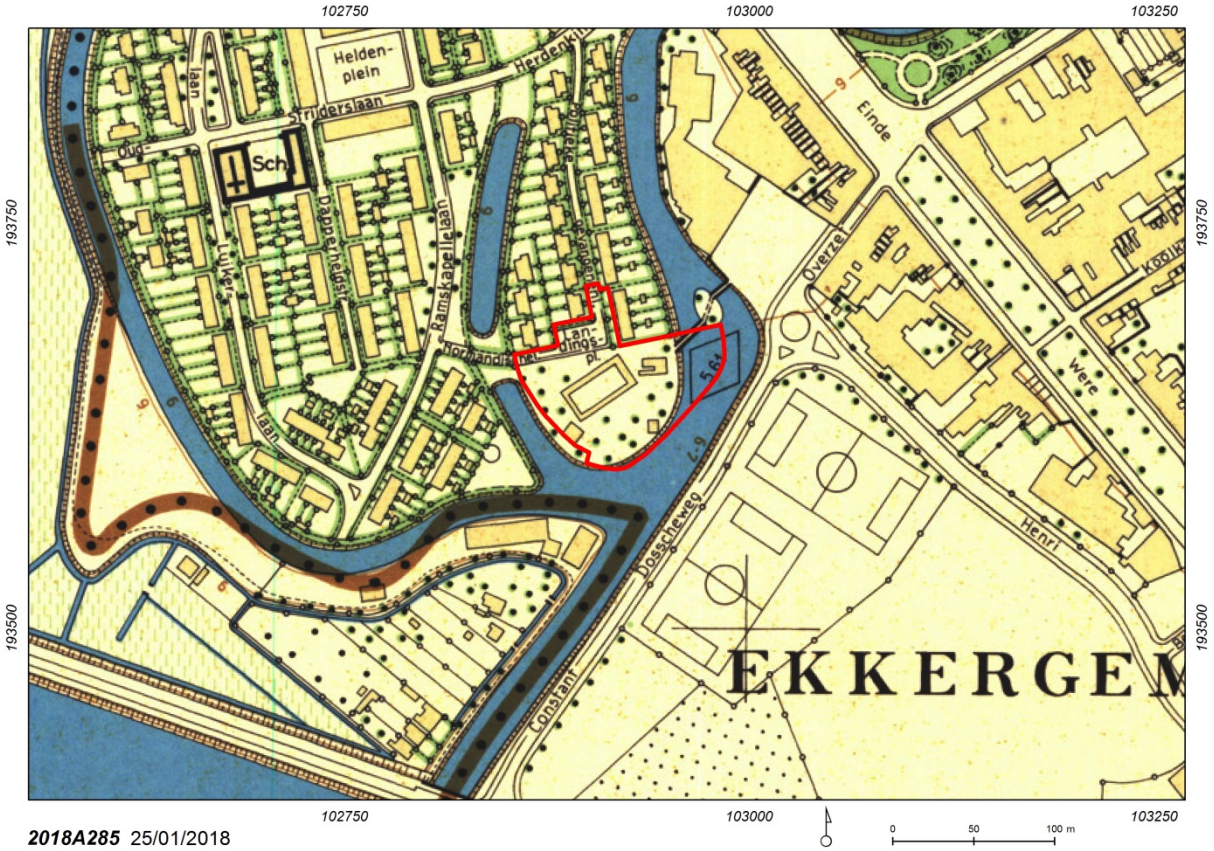
Plan 11: Atlas der Buurtwegen (1841) met aanduiding van het projectgebied (Provincie Oost-Vlaanderen)

Plan 12: Detail uit de Kaart van Van der Maelen; 1856 (Gent, Privécollectie André Coene, Martine de Raedt)

Plan 13: Detail uit de Kaart van Compijn en Soenen: 1912, (Gent, STAM)

Plan 14: Detail uit de Topografische kaart 1960, met aanduiding van de zone, (Brussel, MOW ;Collectie Stadsarcheologie Gent)

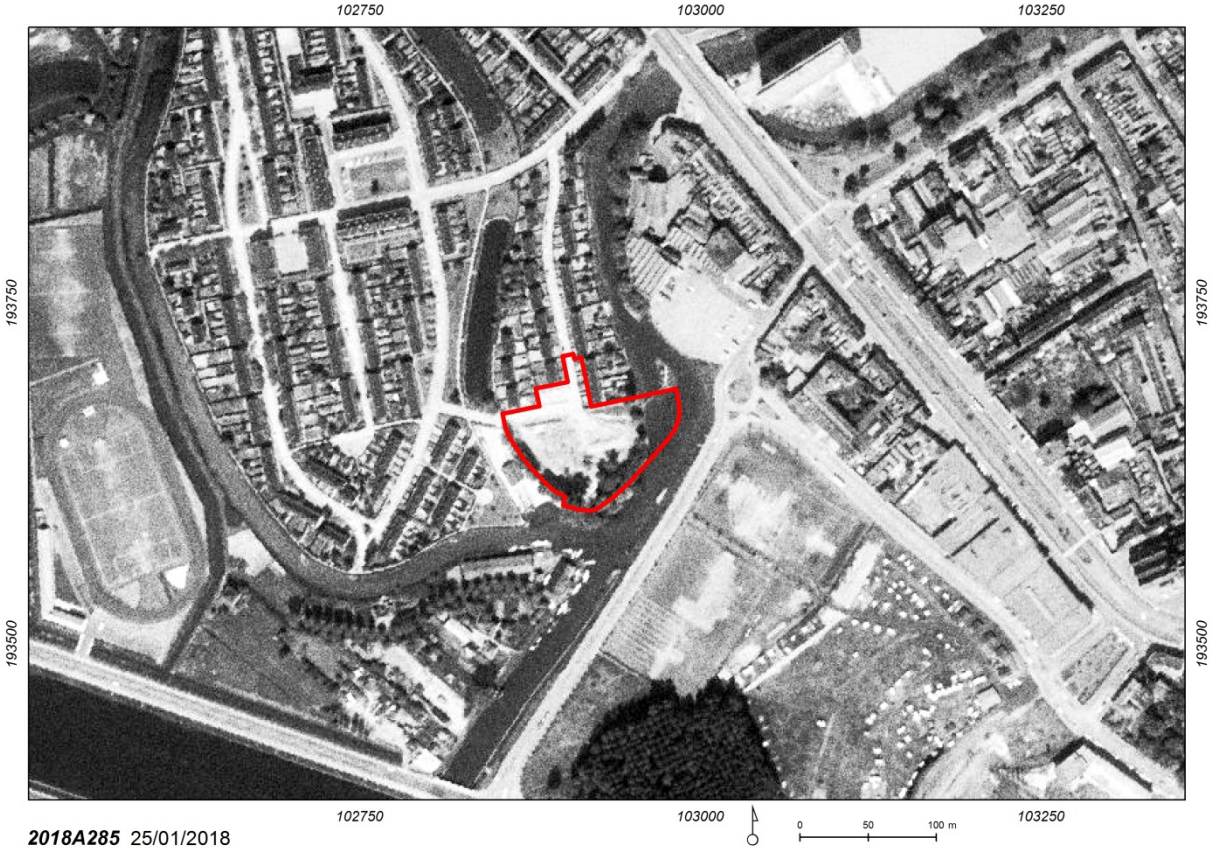
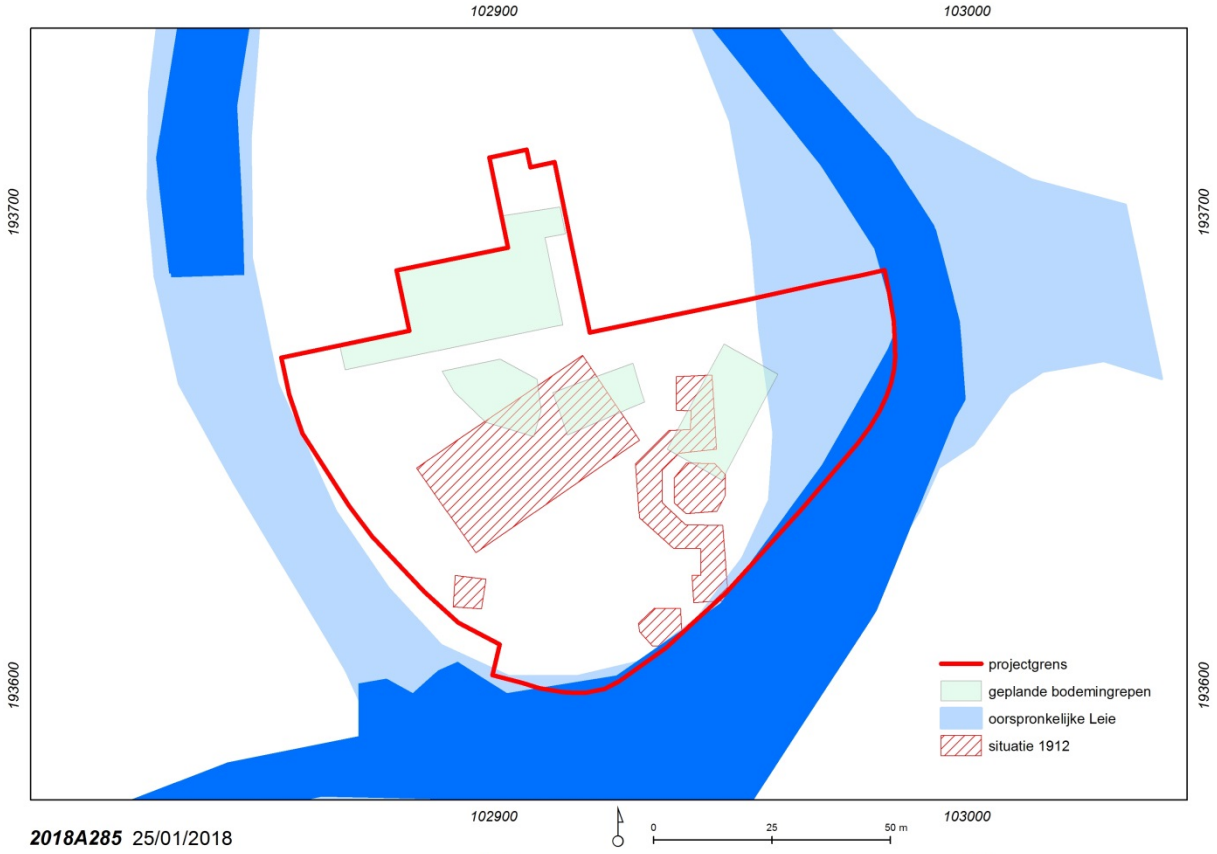
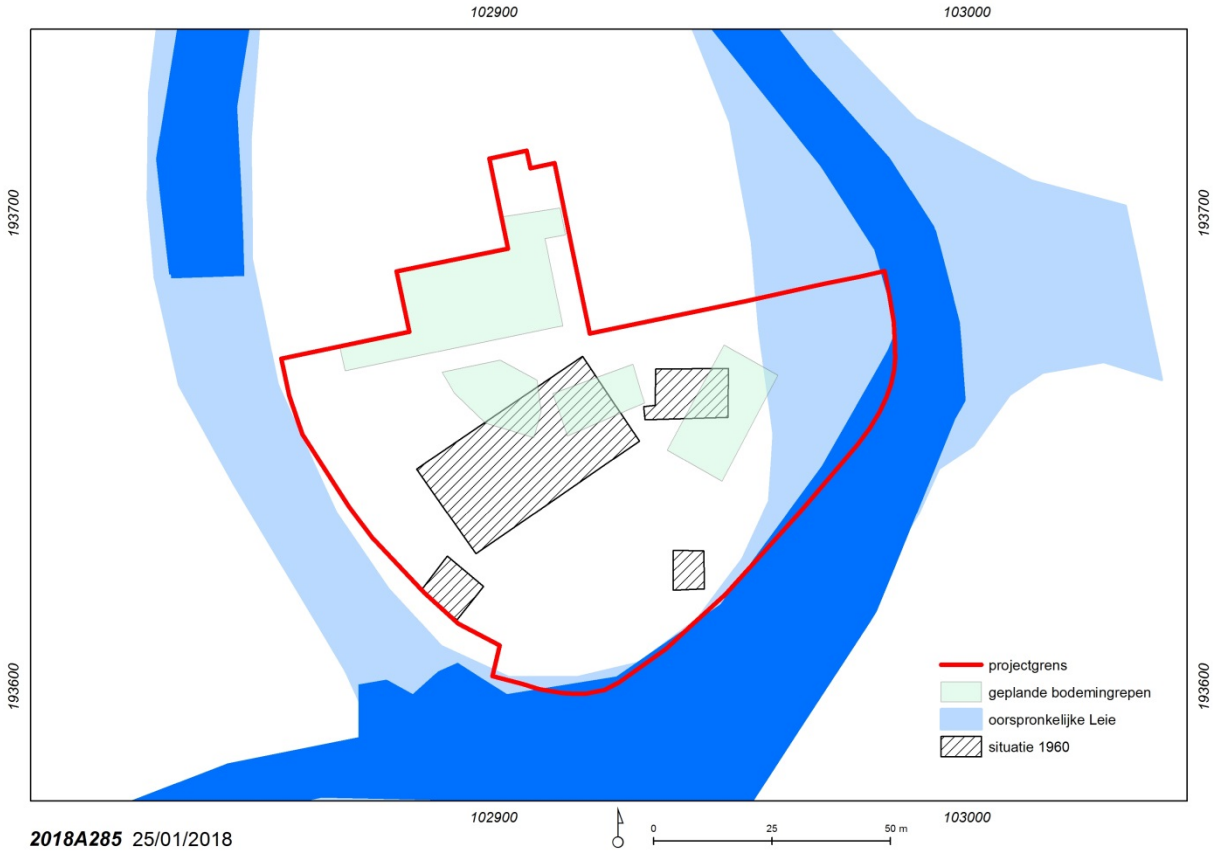

Foto 2: Situering projectzone op de orthofoto van 1971 (Agiv & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Plan 15 & 16: Situering projectzone, projectie van zwembad en accommodatie situatie 1912 en 1960, aanduiding van de geplande afgravingen en het op de Leie gewonnen land (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Zowel uit het gebruikte historisch kaartmateriaal (Atlas der Buurtwegen, 1841 en de Kaart van Ferraris, 1771-1778, de kaart Van der Maelen, 1856), de CAI, evenals de tertiair geologische kaart en de bodemkaart kunnen we concluderen dat in de historische periode het gebied laaggelegen en onbebouwd was. Het ligt op een smalle landtong in een oude Leiebocht. Op de terreinen of in de directe nabijheid werden in het verleden geen archeologische onderzoeken uitgevoerd waardoor hierover geen informatie beschikbaar is. Wel werden de betreffende terreinen vanaf het tweede kwart van de 19de eeuw verstoord door de aanleg van een openluchtzwembad en accommodatie.

2.3.9 Gemotiveerde verwachting

Voor deze zone zijn er aldus geen gekende archeologische sites voorhanden. Deze informatie gekoppeld aan het feit dat er ook geen aanduidingen zijn voor bewoning in historische tijden tot de ontwikkeling van een openluchtzwembad en accommodatie vanaf 1838 waardoor de bodem verstoord werd, zorgen ervoor dat mogelijke aanwezige archeologische sporen reeds sterk versnippert zijn. Bovendien ligt een deel van de werken in recent op de Leie gewonnen land. Algemeen kan gesteld worden dat door de reeds bestaande verstoringen van zwembad en accommodatie en door de aard van de werken een archeologisch onderzoek GEEN kenniswinst zou opleveren die in verhouding staat tot de inspanning.

2.3.10 Gemotiveerd advies voor maatregelen

Het projectgebied bestaat uit een laaggelegen smalle landtong en recent gewonnen land binnen een Leiemeander. De ontwikkelingen van een openluchtzwembad met accommodatie tussen 1838 en 1962 hebben de projectzone verstoord.

Dit in combinatie met de aard van de geplande ingrepen leidt ertoe dat een archeologisch onderzoek, GEEN kenniswinst zouden opleveren.

Hierdoor is voldaan aan verschillende van de mogelijke doorslaggevende aspecten die het mogelijk maken om een nota met beperkte samenstelling op te stellen waarbij geen verdere maatregelen nodig zijn.

2.4 Relevante bibliografie

www.onroerenderfgoed.be
www.dov.vlaanderen.be
http://geovlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/cai/
https://stad.gent/watersportbaan-ekkergem/over-de-wijk/geschiedenis-van-watersportbaan-ekkergem
https://books.google.be/books?id=yenBMMjLqy4C&pg=PA213&lpg=PA213&dq=zwembad+dossche+gent&source=bl&ots=ZVHaiJTAcy&sig=EqF7SwCLR5h3yzgmXDPt8jT-gq4&hl=nl&sa=X&ved=0ahUKEwjz9cLf7vLYAhXOIlAKHQUjA0YQ6AEIUzAJ#v=onepage&q=zwembad%20dossche%20gent&f=false

Komitee Duizend jaar Ekkergem; Mortier, Gaston; Decavele, Johan; Daisne, Johan; De Muynck, M., *Duizend jaar Ekkergem*, Gent, 1974

2.5 Bijlagen

2.5.1. Plannenlijst

projectcode	2018A285
plannenlijst	
plannummer	plan 1
type plan	kadasterplan
onderwerp plan	locatie onderzoeksgebied
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2018
plannummer	plan 2
type plan	GRB basiskaart
onderwerp plan	locatie onderzoeksgebied
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2018
plannummer	plan 3
type plan	topografische kaart
onderwerp plan	locatie onderzoeksgebied
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	1981
plannummer	plan 4
type plan	bouwplan
onderwerp plan	ontwerpplan
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2017
plannummer	plan 5
type plan	Kadasterplan met hoogteprofielen
onderwerp plan	locatie onderzoeksgebied
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2018
plannummer	plan 6
type plan	tertiair geologische kaart
onderwerp plan	locatie onderzoeksgebied en wijde omgeving

aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2004
plannummer	plan 7
type plan	bodemkaart
onderwerp plan	locatie onderzoeksgebied en wijde omgeving
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2006
plannummer	plan 8
type plan	kadasterkaart
onderwerp plan	CAI-vondsten
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2001-2017
plannummer	plan 9
type plan	digitaal hoogtemodel
onderwerp plan	locatie onderzoeksgebied en wijde omgeving
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	onbekend
plannummer	plan 10
type plan	historische kaart
onderwerp plan	Ferrariskaart
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	analoog
datum	1771-1778
plannummer	plan 11
type plan	historische kaart
onderwerp plan	Atlas der Buurtspoorwegen
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	analoog
datum	1841
plannummer	plan 12
type plan	historische kaart
onderwerp plan	Kaart van Van der Maelen
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	analoog
datum	1856

plannummer	plan 13
type plan	historische kaart
onderwerp plan	Kaart van Compijn en Soenen
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	analoog
datum	1912
plannummer	plan 14
type plan	topografische kaart
onderwerp plan	topografische kaart
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	analoog
datum	1960
plannummer	plan 15
type plan	synthese plan
onderwerp plan	oude bodemverstoringen en geplande bodemingrepen
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2018

2.5.2. Fotolijst

projectcode	2018A285
fotolijst	
fotonummer	foto 1
type foto	Luchtfoto 2017
onderwerp foto	locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2018
fotonummer	foto 2
type foto	Luchtfoto 1971
onderwerp foto	locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2018

Thesaurus

Archeologie: Het bestuderen van overblijfselen en voorwerpen of een ander spoor van menselijk bestaan in het verleden, alsook de bestaansomgeving van de mens, waarvan het behoud en de bestudering bijdragen tot het reconstrueren van de bestaansgeschiedenis van de mensheid en haar relatie tot de natuurlijke omgeving en ten aanzien waarvan opgravingen, ontdekkingen en andere methoden van onderzoek betreffende de mensheid en haar omgeving betekenisvolle bronnen van informatie zijn.

Archeologienota: Document, opgemaakt op basis van een archeologisch vooronderzoek, met administratieve gegevens, een verslag over de resultaten van het onderzoek, een voorstel van beslissing en een plan van aanpak voor de maatregelen die daaruit volgen.

Archeologisch onderzoek: Het gebruik van technieken en methoden waarmee archeologische sites, archeologische zones of delen ervan worden opgespoord en onderzocht met inbegrip van archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen.

Bodem: Het bovenste deel van de aardkorst waarin planten kunnen wortelen, samengesteld uit minerale deeltjes en organisch materiaal, inclusief levende organismen. Een bodem ontstaat uit de verweringsproducten van lokale gesteenten of uit afgezette, losse sedimenten.

Bodemstructuur: aggregatietoestand van organische en minerale deeltjes in een sediment tot grotere aggregaten, bepaald door de soort en intensiteit van de onderlinge verbindingen.

Bureauonderzoek: Bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende of verwachte bouwkundige of archeologische waarden binnen een onderzoeksgebied, omvattende de aan- of afwezigheid, de aard en de omvang, de datering, gaafheid en conservering en de relatieve kwaliteit ervan.

Centrale Archeologische Inventaris: Databank die archeologische vondstlocaties en indicatoren daartoe in het Vlaams Gewest in kaart brengt en de beschikbare informatie bundelt (afkorting: CAI).

Historische studie: Historische studie is de studie van historische bronnen, zoals documenten en historisch kaartmateriaal. Bepaalde relicten kunnen in historische bronnen reeds vermeld zijn en op oude kaarten weergegeven zijn. Dit geeft interessante bijkomende informatie omtrent de vondsten en de bewaringstoestand in die periode.